

Hudiksvalls kommun

Beslut för fritidshem

efter tillsyn i Hudiksvalls kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hudiksvalls kommun att senast den **31 januari 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Utveckling av utbildningen i fritidshemmet

Skolinspektionen konstaterar att Hudiksvalls kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen; Lgr 11, 4 Fritidshemmets syfte och centrala innehåll)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)

Åtgärder

Huvudmannen:

- följer upp resultat för fritidshemmet
- analyserar verksamhetens resultat och måluppfyllelse avseende det pedagogiska uppdraget
- utifrån analysen planerar och genomför utvecklingsåtgärder
- dokumenterar det systematiska kvalitetsarbetet

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet avseende fritidshemmen i Hudiksvalls kommun. Tillsynen visar att Hudiksvalls kommun inte i tillräcklig omfattning följer upp och analyserar fritidshemmens måluppfyllelse. Huvudmannen fattar därigenom inte heller beslut om, eller planerar för, åtgärder för utveckling av innehållet i fritidshemmens pedagogiska verksamhet. Som en följd av detta saknas också dokumentation av huvudmannens kvalitetsarbete avseende fritidshem.

Föreläggande

Utveckling av utbildningen i fritidshemmet

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet avseende fritidshemmen i Hudiksvalls kommun. Visserligen följer huvudmannen upp fritidshemmen genom att ta del av rektorernas samlade självskattningar av de förutsättningar fritidshemmen har att bedriva sin verksamhet, exempelvis lokaler och personalens utbildning. Tillsynen visar dock att Hudiksvalls kommun inte i tillräcklig omfattning följer upp fritidshemmens måluppfyllelse när det gäller att erbjuda eleverna en meningsfull fritid, stimulans i deras utveckling och lärande samt möjlighet till allsidiga kontakter och social gemenskap. Eftersom uppföljningen och därmed analysen av resultat avseende fritidshemmens pedagogiska uppdrag är bristfällig har huvudmannen inte tagit beslut om eller planerat för åtgärder i syfte att utveckla den pedagogiska verksamheten i fritidshemmen. Som en följd av detta saknas också dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå.

I Skolinspektionens intervju med representanter för lärandenämnden framgår att uppföljningen av fritidshemmen är bristfällig när det gäller det pedagogiska uppdraget och innehållet i verksamheten. Uppföljningen inskränker sig, enligt de intervjuade, till exempelvis frågor om förutsättningar som lokalernas beskaffenhet, antalet elever i verksamheten och personalens utbildningsnivå.

I Skolinspektionens intervju med rektorer framgår att ett utvecklingsarbete har påbörjats inom fritidshemsverksamheten, men att det inte fattats några beslut i lärandenämnden i syfte att förbättra och utveckla denna. Rektorerna är överens om att det skett en utveckling inom fritidshemsverksamheten efter Skolinspektionens tillsyn 2014. De berättar att de gör en självskattning enligt ett nyligen implementerat kvalitetsverktyg utifrån olika variabler, exempelvis barngruppernas sammansättning och storlek och lokalernas lämplighet. Rektorerna uppger att eftersom detta arbetssätt nyligen har införts så är det ännu inte möjligt att göra jämförelser över tid. Utifrån självskattningen har det tagits fram handlingsplaner på både enhetsnivå och övergripande nivå och det har bildats en utvecklingsgrupp för fritidshemmen. Enligt de rektorer som deltar i Skolinspektionens intervjuer lämnar rektorerna information, bland annat om resultatet av självskattningen, till lärandenämndens årliga temanämnd om fritidshemmen, där de förtroendevalda kan ställa frågor och få underlag till diskussioner. Rektorerna säger dock i intervjun att lärandenämnden inte fattat några beslut om mål och åtgärder med tydlig inriktning på att förbättra och utveckla fritidshemmens verksamhet, i enlighet med det nationella uppdraget.

I Skolinspektionens intervju med förvaltningsledningen framgår att fritidsverksamheten visserligen regelbundet aktualiseras i lärandenämnden, men att den utveckling som sker inte synliggörs i tillräcklig utsträckning på huvudmannanivå. En person understryker att fritidshemmet borde synas mer eftersom det är en resurs för att nå skolans mål. I intervjun med förvaltningsledningen framkommer också att

fritidshemmet bör ha en egen rubrik i övergripande kvalitetsdokument, inte minst mot bakgrund av att flera av de intervjuade uppger att det skett en utveckling efter den föregående tillsynen och efter att fritidshemmets pedagogiska uppdrag förtydligats i styrdokumentet.

I de övergripande dokument i form av bokslut och resultattabeller som insänts till Skolinspektionen inför tillsynen bekräftas att huvudmannen inte bedriver ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete för fritidshemmen, eftersom redogörelser för fritidshemsverksamhetens kvalitet och måluppfyllelse helt saknas i dokumenten. Huvudmannen har dock i efterhand till Skolinspektionen skickat in kopia på ett underlag som ansvariga chefer och andra berörda tjänstemän fått för att lämna uppgifter till förvaltningen inför delårsbokslut 2017. Underlaget har på rubriknivå kompletterats så att det också ska tydliggöra fritidshemmets resultat i förhållande till de åtaganden som prioriterats på politisk nivå.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då huvudmannen Hudiksvalls kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Hudiksvalls kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

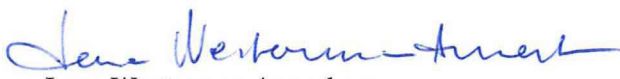
Förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Hudiksvalls kommun uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet.

På Skolinspektionens vägnar

Mårten Petersson
Beslutsfattare

Lena Westerman Annerborn
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Hudiksvalls kommun

Skolinspektionen

Beslut

2017-09-20

Dnr 43 - 2016:10874

5 (5)

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Hudiksvalls kommun

Fakta om Hudiksvalls kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Hudiksvalls kommun under vårterminen 2017. Detta beslut avser huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen fritidshem

Hudiksvalls kommun har cirka 37 300 invånare. Det övergripande ansvaret för fritidshemsverksamheten i Hudiksvalls kommun har lärandenämnden med tillhörande förvaltning. På 8 av de 17 kommunala grundskolenheterna organiseras fritidshemsverksamhet för elever i åldrarna 6-13 år. Vid tiden för tillsynen var 1270 elever inskrivna i fritidshemmen. Enligt Skolverkets statistik, kommunblad för 2016, var det genomsnittliga antalet elever per avdelning 43,9 i Hudiksvalls kommun jämfört med 40,3 som är genomsnittet för samtliga kommuner. Det genomsnittliga antalet elever per årsarbetare var 26,2 att jämföra med 21,7 för samtliga kommuner. Enligt samma källa var 78 procent av eleverna i åldern 6-9 år och 17,7 procent av eleverna i åldern 10-12 år inskrivna i fritidshem.

Måluppfyllelse

Resultatet av Skolinspektionens enkät höstterminen 2016 till vårdnadshavare i förskoleklass visar genomgående lägre värden för fritidshem i Hudiksvalls kommun, jämfört med genomsnittet för samtliga skolor som deltog i enkäten. Motsvarande siffror för vårdnadshavare i grundskolan ligger generellt i nivå med eller strax över resultatet för samtliga deltagande skolor. Resultatet för vårdnadshavarna i både förskoleklass och grundskola avviker dock tydligt negativt jämfört med snittet, när det gäller information till vårdnadshavare om verksamheten på fritidshemmet.